

SAPIENTIA ERDÉLYI MAGYAR TUDOMÁNYEGYETEM

A SZELLEMI TULAJDON SZABÁLYZATA

1. § Általános rendelkezések

(1) A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (a továbbiakban: Egyetem) jelen Szellemi tulajdon szabályzatát (a továbbiakban: „Szabályzat”) az Egyetemen folyó oktatási, kutatási és innovációs tevékenység keretében keletkező szellemi alkotásokra vonatkozó jogok és kötelezettségek egységes rendezése céljából alkotja meg.

(2) A Szabályzat célja:

- a) az alkotói jogok elismerése és védelme;
- b) az Egyetem intézményi érdekeinek képviselete;
- c) az átlátható és igazságos bevételmegosztás biztosítása;
- d) a kutatási és innovációs eredmények hatékony hasznosításának elősegítése;
- e) a nyílt tudomány és a nyílt hozzáférés elveinek érvényesítése.

2. § Hatály

(1) A Szabályzat személyi hatálya kiterjed az Egyetem alábbi személyeire:

- a) alkalmazottak (oktatók, kutatók, adminisztratív személyzet);
- b) megbízási jogviszonyban állók, valamint vendégoktatók és vendégkutatók;
- c) az Egyetem hallgatói – amennyiben az alkotás az Egyetem erőforrásainak felhasználásával, egyetemi projekt keretében, illetve az Egyetemmel kötött megállapodás alapján jön létre.

(2) A Szabályzat tárgyi hatálya kiterjed minden olyan szellemi alkotásra, amely az Egyetem feladatellátásával összefüggésben keletkezik, ideértve különösen:

- a) tudományos műveket, tananyagokat, előadásokat, publikációkat;
- b) kutatási eredmények, módszerek, prototípusok;
- c) szoftverek, adatbázisok, algoritmusok;
- d) találmányok, használatiminta-oltalmak, formatervezési minták;
- e) know-how és üzleti titkok;
- f) kutatási adatok (elsődleges és feldolgozott adatok, metaadatok);
- g) művészeti alkotások.

(3) Ha jogszabály vagy finanszírozói/szerződéses feltétel eltérően rendelkezik, az irányadó rendelkezést kell alkalmazni, szerződéskötéskor azonban lehetőség szerint jelen Szabályzat előírásait kell érvényesíteni.

3. § Értelmező rendelkezések

E Szabályzat alkalmazásában:

- a) Szellemi alkotás: a szerzői jog vagy iparjogvédelem tárgyát képező, illetve védelemre alkalmas eredmény.

- b) Szolgálati (alkalmazotti) mű/alkotás: az alkalmazott munkaköri kötelezettségeinek teljesítése során létrehozott alkotás.
- c) Egyetemi erőforrás: bármely egyetemi infrastruktúra, laboratórium, eszköz, szoftverlicenc, adatállomány, adminisztratív támogatás, valamint az Egyetem által finanszírozott munkaidő.
- d) Hasznosítás: a szellemi alkotás gazdasági, társadalmi vagy intézményi célú alkalmazása (licenc, szolgáltatás, spin-off, know-how-átadás stb.).
- e) Kutatási projekt: belső (pl. KPI) vagy külső (hazai/nemzetközi) finanszírozásból megvalósuló kutatás-fejlesztési tevékenység.

4. § Alapelvek

- (1) Az Egyetem elismeri és védi az alkotók személyhez fűződő jogait, valamint biztosítja a jogosultságok átlátható kezelését.
- (2) Az Egyetem törekszik a nyílt tudomány (Open Science) és a nyílt hozzáférés (Open Access) elveinek érvényesítésére, a jogszerűség, a szerzői jogi és adatvédelmi követelmények, valamint a hasznosítási érdekek figyelembevételével.
- (3) Az Egyetem előnyben részesíti a hasznosítás szempontjából releváns eredmények korai azonosítását és megfelelő védelmét.

5. § Szerzői művek és publikációk

- (1) A tudományos művek, kéziratok, publikációk, oktatási segédanyagok és előadások szerzői joga főszabály szerint a szerzőt illeti meg, kivéve, ha jogszabály, munkaszerződés, projekt- vagy kiadói szerződés eltérően rendelkezik.
- (2) Amennyiben a mű létrehozása az Egyetem kifejezett megrendelésére, jelentős egyetemi erőforrás felhasználásával, vagy intézményi kiadvány (pl. egyetemi kiadó vagy folyóirat) részeként történik, az Egyetem jogosult lehet a mű meghatározott felhasználására (pl. oktatási célú többszörözés, intézményi archiválás, honlapon történő közzététel) külön megállapodás alapján.
- (3) A publikálás során az alkotó köteles betartani a kutatásetikai, hivatkozási, szerzőségi, összeférhetetlenségi és adatkezelési előírásokat.

6. § Találmányok, iparjogvédelem és know-how

- (1) Ha az Egyetem alkalmazottja kutatási tevékenysége során találmányt vagy iparjogvédelmi oltalomra alkalmas megoldást hoz létre, köteles azt haladéktalanul bejelenteni az Egyetem illetékes szervezeti egységének (jelen Szabályzat szerint: a Szenátus Tudományos Bizottsága).
- (2) A bejelentést követően az Egyetem – szakértői vélemény alapján – dönt:
 - a) oltalomszerzés kezdeményezéséről;
 - b) üzleti titokként/know-how-ként történő kezelésről;
 - c) nyílt közzétételről (ha oltalom nem indokolt).

(3) Oltalomszerzés előtt az alkotó köteles tartózkodni a találmány nyilvános közzétételétől, ha az az újdonságot veszélyezteti.

7. § Szoftverek, adatbázisok és algoritmusok

(1) Szoftver, adatbázis vagy algoritmus létrehozása esetén a jogosultságok megállapításánál vizsgálni kell:

- a) munkaköri kötelezettség keretében keletkezett-e;
- b) milyen mértékben használtak egyetemi erőforrásokat;
- c) projektfinanszírozói vagy szerződéses feltételek vonatkoznak-e rá.

(2) Nyílt forráskódú (open source) licenc alkalmazása csak akkor engedélyezett, ha az nem ellentétes a projekt- vagy hasznosítási célokkal, és az Egyetem illetékes jóváhagyása megtörtént.

8. § Kutatási adatok kezelése és hozzáférése

(1) A kutatási adatok kezelése során biztosítani kell:

- a) az integritást, visszakövethetőséget és a dokumentáltságot (metaadatok);
- b) a biztonságos tárolást és a hozzáférés-szabályozást;
- c) az adatvédelmi és titoktartási kötelezettségek betartását;
- d) a finanszírozói előírások (pl. adatkezelési terv) teljesítését.

A kutatási adatok kezelése során tiszteletben kell tartani a Tudományos Kutatás Etikai Kódexének, valamint a Kutatási Adatmenedzsment Szabályzatának előírásait.

(2) Nyílt adatok (Open Data) közzététele csak akkor történhet, ha az nem sérti a személyes adatok védelmét, a szerzői jogok vagy üzleti titkok védelmét és a hasznosítási érdekeket.

9. § Hallgatói alkotások

(1) A hallgató által létrehozott szakdolgozat, diplomamunka, doktori értekezés és egyéb alkotás szerzői joga főszabály szerint a hallgatót illeti, művészeti alkotások esetében pedig 50%-ban a hallgatót, 50%-ban pedig az intézményt illeti.

(2) Amennyiben a hallgatói alkotás kutatási projekt részeként, jelentős egyetemi erőforrás igénybevételével vagy ipari partnerrel közös projekt keretében keletkezik, a felek előzetes írásbeli megállapodásban rendezik a jogosultságokat és a publikálás feltételeit.

(3) A hallgató köteles tiszteletben tartani az Egyetem és partnerei titoktartási és adatkezelési szabályait.

10. § Harmadik felek, partnerek, konzorciumok

(1) Külső partnerrel végzett közös kutatás esetén a szellemi tulajdonra vonatkozó rendelkezéseket szerződésben kell rögzíteni (közös jogosultság, licenc, publikálási jogok, titoktartás).

(2) Nemzetközi vagy hazai konzorciumi projektekben a konzorciumi megállapodás és a támogatói feltételek elsőbbséget élveznek.

11. § Hasznosítás és bevételmegosztás

- (1) Az Egyetem ösztönzi a hasznosítást (licenc, spin-off, szolgáltatás, know-how-átadás).
- (2) Hasznosításból származó nettó bevétel (közvetlen költségek és oltalmi/eljárási díjak levonása után) megosztásáról – eltérő megállapodás hiányában – az Egyetem Vezetőtanácsa dönt.
- (3) Több alkotó esetén az alkotói hányadot az alkotók egymás között, írásban rögzített arányban osztják meg; vita esetén a 13. § szerinti eljárás irányadó.

12. § Nyilvánosság, Open Access és intézményi archiválás

- (1) Az Egyetem támogatja, hogy a publikációk lehetőség szerint nyílt hozzáféréssel jelenjenek meg, az adott kiadói és finanszírozói feltételek figyelembevételével.
- (2) Az Egyetem jogosult intézményi nyilvántartási és archiválási célból a publikációk metaadatait, valamint – ha a kiadói feltételek ezt lehetővé teszik – a kézirat megfelelő változatát (preprint vagy accepted manuscript) tárolni és elérhetővé tenni.
- (3) Oltalomszerzés vagy üzleti titok védelme esetén az Open Access közzététel időzítése a 6. § szerinti döntéstől függ.

13. § Eljárásrend, döntéshozatal és viták kezelése

- (1) Az Egyetem a szellemi tulajdon ügyeinek koordinálására Szenátus Tudományos Bizottságot (vagy kijelölt felelőst) működtet, amely:
 - a) fogadja az IP-bejelentéseket;
 - b) előzetes értékelést végez;
 - c) javaslatot tesz az oltalom, a hasznosítás vagy a nyilvánosság kérdésében;
 - d) nyilvántartást vezet.
- (2) Jogvita, szerzőségi vita vagy jogosultsági vita esetén elsődlegesen egyeztetést kell kezdeményezni; eredménytelenség esetén a Bizottság javaslata alapján a rektor (vagy illetékes vezető) dönt.
- (3) Súlyos etikai vétség gyanúja esetén az ügyet a vonatkozó etikai eljárásrend szerint kell kezelni.

14. § Záró rendelkezések

- (1) Jelen Szabályzat a Szenátus általi elfogadást követően, a kihirdetés napján lép hatályba.
- (2) A Szabályzat végrehajtásához szükséges eljárásrendet, formanyomtatványokat (IP-bejelentő, titoktartási nyilatkozat, licencsablon) az Egyetem külön eljárási rendben teszi közzé.

(3) A Szabályzat felülvizsgálata legalább kétévente, illetve jogszabályi vagy finanszírozói változás esetén soron kívül történik.

Jelen Szabályzatot a Szenátus a 3109/2026.03.27. számú határozatával fogadta el.

Dr. Lázár Ede egyetemi docens
a Szenátus elnöke

Láttamozta:
Zsigmond Erika, jogtanácsos